

Poczucie stygmatu HIV/AIDS i jego mechanizmy u osób zakażanych wirusem HIV: Rola stresu mniejszościowego i wsparcia społecznego w dwóch perspektywach temporalnych

W czerwcu 2019 roku minęło już 38 lat, odkąd naukowcy po raz pierwszy odnotowali przypadki zakażenia ludzkim wirusem niedoboru odporności (HIV), czego skutkiem była nieznana wcześniej choroba, zespół nabytego niedoboru odporności (AIDS). Przez te wszystkie lata ogromne postępy w leczeniu HIV zmieniły społeczne postrzeganie tej choroby ze schorzenia definitywnie śmiertelnego na przewlekły problem medyczny, który można kontrolować. Dodatkowo warto zauważyć, że obecnie średnia długość życia osób zakażonych wirusem HIV nie różni się znacząco od średniej długości życia w populacji ogólnej. Pomimo tych pozytywnych czynników nosiciele wirusa HIV wciąż deklarują niższy poziom dobrostanu, nie tylko w porównaniu z populacją ogólną, ale także na tle innych pacjentów cierpiących na choroby przewlekłe. Wiele badań wykazało, że przyczyną tej paradoksalnej sytuacji jest wciąż utrzymująca się stygmatyzacja kierowana w stronę nosicieli wirusa HIV, której zewnętrzne przejawy zmieniały się w czasie, ale jej ogólne nasilenie pozostało na stosunkowo podobnym poziomie w porównaniu z początkami epidemii HIV/AIDS.

Biorąc powyższe pod uwagę, w naszym projekcie dążymy do analizy psychologicznych i społecznych determinantów stygmatu HIV/AIDS wśród nosicieli wirusa HIV. W szczególności, chcemy zbadać określone mechanizmy stygmatu HIV/AIDS (tzw. stygmat zinternalizowany, oczekiwany i realnie doświadczany przez tych pacjentów), które mogą być różnie powiązane z psychologicznymi, społecznymi i fizycznymi aspektami funkcjonowania tej grupy chorych. W dodatku, chcemy też sprawdzić, jaka jest rola jest rola wsparcia społecznego w tym procesie. W końcu, dążymy do wykazania istnienia tzw. *nagromadzenia stygmatu HIV/AIDS* wśród nosicieli wirusa HIV należących do mniejszości seksualnych. Aby to zbadać, będziemy mierzyć poziom tzw. stresu mniejszościowego, który jest rodzajem stresu doświadczanego przez mniejszościowe stygmatyzowane grupy społeczne (patrz np. mniejszości seksualne).

W naszym badaniu będziemy stosować innowacyjne metody pomiaru psychologicznego, tj. klasyczny pomiar podłużny badanych zmiennych i tzw. i intensywny pomiar podłużny. Jeśli chodzi o ten pierwszy rodzaj pomiaru, planujemy przeprowadzić sześć pomiarów badanych zmiennych z dwu miesięcznym odstępem między nimi. Równoległe, przeprowadzimy elektroniczne pomiary dzienniczkowe dla podgrupy uczestników badania uczestniczących w klasycznym pomiarze podłużnym. Przez dwa kolejne tygodnie każdego wieczoru badani będą wypełniać krótkie wersje kwestionariuszy online wysyłane za pośrednictwem hiperłącza do swoich skrzynek e-mail. Pojedyncze badanie dzienniczkowe zajmie około 5 minut. W celu przeprowadzenia tego typu pomiaru zakupimy profesjonalne oprogramowanie dedykowane pomiarom dzienniczkowym online.

Podsumowując, warto wskazać na potencjalne korzyści związane z realizacją niniejszego projektu badawczego. Po pierwsze, zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, przedstawiony wyżej projekt opisuje pierwsze badanie w literaturze poświęconej HIV/AIDS dotyczące tak szerokiego rozumienia stygmatu HIV/AIDS w połączeniu z tak nowatorską metodą jego pomiaru. Po drugie, bardziej pogłębiony wgląd w mechanizmy odpowiedzialne za stygmatyzację nosicieli wirusa HIV może pomóc w stworzeniu skuteczniejszych sposobów pomocy psychologicznej nakierowanej na zmniejszenie stygmatu HIV/AIDS oraz podniesienia poziomu dobrostanu nosicieli wirusa HIV. W końcu, niniejszy projekt będzie realizowany w porozumieniu o współpracy pomiędzy Wydziałem Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego a Instytutem Psychologii SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego w Warszawie, co może sprzyjać rozwojowi współpracy międzyuczelnianej. Wymienione czynniki są więc świadectwem nie tylko wysokiego poziomu naukowego, ale także istotnego znaczenia społecznego wynikającego z realizacji naszego projektu badawczego.